

Jubileum prof. MUDr. Ivana Rektora, CSc., FCMA, FANA

Neurol. praxi 2013; 14(6): 325–326

Dne 5. 11. 2013, v plné síle a s obdivuhodným elánem, oslavila 65 let jedna z nejvýznamnějších osobností české neurologie profesor Ivan Rektor, emeritní přednosta 1. neurologické kliniky LF MU a FN u sv. Anny v Brně.

Profesor Rektor se narodil v roce 1948 v Levoči, avšak již v dětském věku přichází do Brna, které se stalo jeho hlavním profesním působištěm po většinu života. Zde v letech 1966–1972 absoluuje Lékařskou fakultu Univerzity J. E. Purkyně (nynější Masarykova univerzita). Poté odchází pracovat na Neurologické oddělení Okresní nemocnice v Uherském Hradišti, kde působí jako sekundární lékař do roku 1977. V tomto roce pak skládá atestaci 1. stupně v oboru neurologie a současně nastupuje na Neurologickou kliniku LF MU v Brně na pozici odborného asistenta. V roce 1979 získává atestaci 2. stupně a taktéž specializaci v elektroencefalografii. S nástupem na klinické pracoviště se intenzivně zapojuje do vědecko-výzkumných aktivit. V letech 1984–1990 působil také ve francouzském CNRS v Gif sur Yvette, kde se zabýval výzkumem myoklonu a epilepsie na primátech, a v letech 1990–1992 pak pracoval v INSERMu (Université Paris VII-Jussieu, Hôpital Ste Anne, Paris), v oblasti výzkumu intracerebrálního snímání neurofyziologických signálů (především přípravného motorického potenciálu). V roce 1985 obhájil na brněnské LF svoji kandidátskou dizertační práci. V roce 1990 přijímá pozici docenta na pařížské univerzitě a v tomtéž roce habilituje v oboru neurologie i na LF MU v Brně. Profesorem neurologie na LF MU je jmenován v roce 1993.

Po svém návratu z Francie v roce 1992 se profesor Rektor stává přednostou 1. neurologické kliniky LF MU ve Fakultní nemocnici u sv. Anny. Během následujících dvaceti let díky své neutuchající energii a promyšleným vizím postupně vybudoval z Neurologické kliniky u sv. Anny špičkové neurologické pracoviště, které získalo vynikající renomé i v evropském a světovém kontextu. Na 1. neurologické klinice brzy po svém nástupu do funkce založil hned několik specializovaných center (pro diagnostiku a léčbu epilepsie, extrapyramidových onemocnění a kognitivní centrum), které se postupně vypracovaly na nejvýznamnější centra svého typu ve středoevropském regionu a představují typická klinicko-výzkumná centra excelence.

Na úrovni Lékařské fakulty Masarykovy univerzity dále založil Akademické centrum pro neurovědy a Centrum pro epilepsie Brno. Na Neurologickou kliniku přinesl ve své době zásadní změnu filozofie, s důrazem na těsné propojení vysoce kvalitních léčebně-preventivních, pedagogických a především vědecko-výzkumných aktivit, díky níž se z kliniky postupně vyprofilovalo výzkumně a publikačně nejsilnější neurologické pracoviště v ČR. Pravidelné semináře se zahraniční účastí a intenzivní diskuzí snad nejlépe odrážely maximální otevřenost pracoviště v porevolučních letech a potřebu srovnávání se pouze s nejlepšími světovými centry, což výrazně ovlivňovalo myšlení všech jeho spolupracovníků a doslova jim "dávalo křídla". Velký důraz kladl profesor Rektor na výchovu mladých neurologů a klinických neurofyziologů, a také na kariérní růst svých spolupracovníků. I proto je nyní na 1. neurologické klinice LF MU bezprecedentních 5 profesorů a jeden docent. Ani po skončení svého funkčního období ve vedení 1. neurologické kliniky LF MU v roce 2012 nezůstává profesor Rektor v nečinnosti. Vedle svých pokračujících aktivit klinických a pedagogických se od začátku roku 2013 jako jeho nový vedoucí s plným nasazením vrhá do dalšího budování výzkumného Centra pro neurovědy Středoevropského technologického institutu Masarykovy univerzity (CEITEC MU), u jehož zrodu stál od samých počátků.

Profesor Rektor je renomovanou osobností, postupně zastávající řadu významných funkcí. V letech 2006–2011 působil na Masarykově univerzitě ve funkci prorektora pro rozvoj. V období 2003–2007 zastával funkci prezidenta České ligy proti epilepsii (ČLPE ČLS JEP), v letech 2003–2006 byl členem Výkonného výboru evropské sekce Movement Disorders Society a v letech 2008–2012 působil ve funkci prezidenta Evropské společnosti pro klinickou neurofarmakologii (ESCN, European Society for Clinical Neuropharmacology). Úplný výčet všech komisí, rad a pracovních skupin mezinárodních organizací, v nichž byl či je prof. Rektor aktivním členem by zabral další cca půl strany textu.... Je zakládajícím členem České lékařské akademie (FCMA, 2004) a jako jediný v ČR "členem" (fellow) Americké neurologické asociace (FANA, 2013). Dále je členem redakčních rad řady mezinárodních a národních časopisů, včetně víc a více

oblíbené Neurologie pro praxi, kterou založil a je již redakční radou je od vzniku časopisu předsedou. Extrémně významné nejen pro Českou republiku je zapojení prof. Rektora do neurologických mezinárodních edukačních aktivit. V letech 1998–2002 organizoval edukační kurzy Evropské federace neurologických společností (EFNS) v Seville, Lisabonu, Kodani a Vídni, a dále 2005 a 2006 výukové kurzy Světové neurologické federace (WFN) v asijských Nha Trang a Ulánbátar. Je zakládajícím členem a nadšeným organizátorem mezinárodních konferencí Epilepsy, Brain and Mind (2010, 20012, 2014) a současně iniciátorem a lokálním organizátorem Evropských kurzů epileptochirurgie (EPODES), pravidelně pořádaných Evropskou komisí Mezinárodní ligu proti epilepsii (CEA ILAE) v Brně od roku 2008. Profesor Rektor je dále držitelem mnoha významných cen a řady národních a mezinárodních výzkumných grantů.

Výsledky vědecko-výzkumné činnosti profesora Rektora jsou impresivní. Je autorem 356 publikací citovaných v SCI, jeho H-index je 26 a počet citací v SCI je větší než 2 400. Hlavním tématem jeho dlouhodobého zájmu jsou kortiko-subkortikální neurální interakce. O výsledcích svých výzkumů referoval jako zvaný přednášející na mnoha světových pracovištích, včetně Stanfordu, Clevelandu či Montrealu.

Charakterizovat ve stručnosti Ivana Rektora lidsky je pro jeho rozmach nesmírně obtížný úkol. Jde o extrémně pracovitěho, na sebe i na ostatní náročného, velkého člověka se širokým srdcem a svého druhu o jednoho z posledních polyhistorů – jedince s obrovským přehledem (od historie přes geografii, politiku a výbornou znalost různých uměleckých směrů, až po udivující znalost vín). Ivan je „homo socialis“ a velmi oblíbený společník, který je bez mrk-

nutí oka schopen přecházet z jednoho jazyka do druhého (nejen jeho zcela běžné přechody z češtiny do slovenštiny a zpět, tak časté na naší „mezinárodní“ klinice, ale také skoky z angličtiny do francouzštiny či němčiny, či jeho udivující znalost maďarštiny...). Naučit se cizímu jazyku za půl roku je pro profesora Rektora naprosto přirozená věc, kterou vždy bude uvádět v úžas své mladší kolegy (před podobný úkol byl svého času postaven i pisatel těchto řádek...).

Vedle tradičního *Ad multos annos* bych rád jménem svým i jménem svých kolegů a našich společných přátel popřál Ivanu Rektorovi i nadále vše dobré, hodně sil a radosti, plné zdraví a maximum nadšení, kterým vždy dokázal strhnout své okolí k nejlepším výsledkům.

prof. MUDr. Milan Brázdil, Ph.D.

1. neurologická klinika LF MU a FN u sv. Anny v Brně